MODEL ODPOWIEDZI I SCHEMAT OCENIANIA

Zadanie 39.

Temat I
Scharakteryzuj systemy wychowawcze w starożytnej Grecji.

Kryterium ogólne	Kryterium szczegółowe	Punkty
Treść	**Poziom I** Zdający wskazał na różne systemy wychowawcze w starożytnej Grecji (system spartański, ateński). Podkreślił znaczenie nauczania w kulturze greckiej.	**1 – 6**
	Poziom II Zdający omówił zasady wychowania spartańskiego i ateńskiego. Powiązał je z ustrojami polis (Sparta – przygotowanie do służby wojskowej, Ateny – przygotowanie do życia publicznego).	**7 – 12**
	Poziom III Zdający omówił zasady i metody wychowawcze stosowane w Sparcie i w Atenach podając konkretne przykłady działań. Powiązał system wychowawczy z ustrojami polis oraz aprobowanym modelem osobowym w każdej z polis.	**13 – 18**
	Poziom IV jak wyżej oraz Zdający zwrócił uwagę na skutki (kulturowe, społeczne, polityczne) funkcjonowania obu modeli wychowawczych.	**19 – 24**
Kompozycja	Spójna, logiczna wypowiedź, zachowanie ciągłości i logiki wywodu oraz spójnych przejść między kolejnymi częściami pracy.	**1**
	Właściwa struktura i proporcje między poszczególnymi częściami pracy, przemyślana konstrukcja z zakończeniem uwzględniającym wnioski.	**1**
Estetyka	Układ graficzny i czytelność pisma.	**1**
Język	Poprawność gramatyczna (fleksja, składnia), ortograficzna i interpunkcyjna.	**2**
Styl	Jednorodność stylistyczna.	**1**

<u>Uwaga</u>: punkty za kompozycje, estetykę, język i styl dodajemy wówczas, gdy praca zostanie zaliczona, co najmniej do poziomu I.

Temat II
Przedstaw okoliczności i znaczenie koronacji Piastów.

Kryterium ogólne	Kryterium szczegółowe	Punkty
Treść	**Poziom I** Zdający ogólnie opisał sytuację polityczną w Polsce podając okoliczności niektórych koronacji. Podał poprawnie daty: 1000 r., 1025, 1076, 1320.	**1 – 6**
	Poziom II Zdający dokonał selekcji i hierarchizacji podstawowych faktów związanych z tematem, uwzględnił sytuację międzynarodową. Podjął próbę określenia znaczenia koronacji Piastów.	**7 – 12**
	Poziom III Zdający przeprowadzi analizę przyczyn i skutków wydarzeń. Przedstawiał zagadnienia na różnych płaszczyznach: politycznej, gospodarczej, społecznej. Podjął próbę oceny wydarzeń.	**13 – 18**
	Poziom IV jak wyżej oraz Zdający wykazał się samodzielnością w ocenianiu wydarzeń. Zdający wskazał na podstawowe źródła, dotyczące omawianego okresu (fragmenty kronik np. Galla Anonima, Thietmara, Wincentego Kadłubka, Janka z Czarnkowa) i wykazał się znajomością wybranych pozycji literatury historycznej.	**19 – 24**
Kompozycja	Spójna, logiczna wypowiedź, zachowanie ciągłości i logiki wywodu oraz spójnych przejść między kolejnymi częściami pracy.	**1**
	Właściwa struktura i proporcje między poszczególnymi częściami pracy, przemyślana konstrukcja z zakończeniem uwzględniającym wnioski.	**1**
Estetyka	Układ graficzny i czytelność pisma.	**1**
Język	Poprawność gramatyczna (fleksja, składnia), ortograficzna i interpunkcyjna.	**2**
Styl	Jednorodność stylistyczna.	**1**

<u>Uwaga</u>: punkty za kompozycje, estetykę, język i styl dodajemy wówczas, gdy praca zostanie zaliczona, co najmniej do poziomu I.

Temat III
Scharakteryzuj osadnictwo na prawie niemieckim na ziemiach polskich.

Kryterium ogólne	Kryterium szczegółowe	Punkty
Treść	**Poziom I** Zdający ogólnie opisał sytuację gospodarczą państwa polskiego w XIII w. Wskazał niektóre przyczyny kolonizacji oraz wyjaśnił pojęcie osadnictwa na prawie niemieckim.	**1 – 6**
	Poziom II Zdający opisał proces zakładania wsi na prawie niemieckim, używając prawidłowego nazewnictwa (np. zasadźca, sołtys, ława wiejska). Wskazał na znaczenie regulacji prawnych.	**7 – 12**
	Poziom III Zdający określił ekonomiczne korzyści osadnictwa na prawie niemieckim. Przeanalizował uprawnienia sołtysa i znaczenie folwarku sołtysiego. Wskazał na emancypację mieszczaństwa w miastach lokowanych na prawie niemieckim.	**13 – 18**
	Poziom IV jak wyżej oraz Zdający wskazał na znaczenie osadnictwa na prawie niemieckim (wiejskiego i miejskiego) w rozwoju gospodarczym kraju (np. Śląsk) i samodzielnie wnioskował w oparciu o różne źródła informacji historycznej.	**19 – 24**
Kompozycja	Spójna, logiczna wypowiedź, zachowanie ciągłości i logiki wywodu oraz spójnych przejść między kolejnymi częściami pracy.	**1**
	Właściwa struktura i proporcje między poszczególnymi częściami pracy, przemyślana konstrukcja z zakończeniem uwzględniającym wnioski.	**1**
Estetyka	Układ graficzny i czytelność pisma.	**1**
Język	Poprawność gramatyczna (fleksja, składnia), ortograficzna i interpunkcyjna.	**2**
Styl	Jednorodność stylistyczna.	**1**

<u>Uwaga</u>: punkty za kompozycje, estetykę, język i styl dodajemy wówczas, gdy praca zostanie zaliczona, co najmniej do poziomu I.

MODEL ODPOWIEDZI I SCHEMAT OCENIANIA

Zadanie 44.

Temat I

Opisz genezę i funkcjonowanie folwarku szlacheckiego w Polsce w XV i XVI wieku.

Kryterium ogólne	Kryterium szczegółowe	Punkty
Treść	**Poziom I** Zdający wykazał się znajomością pojęcia folwark szlachecki, określił jego charakter i rodzaje, opisał organizację folwarku pańszczyźnianego.	**1 – 6**
	Poziom II jak wyżej a ponadto: Zdający przedstawił opis przyczyn powstania i funkcjonowania folwarku. Zwrócił uwagę na proces powiększania się folwarków, sposoby zapewnienia siły roboczej przez szlachtę i na rolę pańszczyzny. Opisał stosunki między chłopem, szlachtą i mieszczaństwem. Dostrzegł, że folwark był formą aktywizacji ekonomicznej szlachty.	**7 – 12**
	Poziom III jak wyżej a ponadto: Zdający przedstawił genezę folwarku szlacheckiego, opisał akty prawne mające wpływ na funkcjonowanie folwarków. Wyjaśnił związki miedzy sytuacją społeczno-ekonomiczną Europy a Polski (np. w okresie powstawania folwarków). Określił wpływ folwarków na rozwój handlu i sytuację miast w Polsce.	**13 – 18**
	Poziom IV jak wyżej a ponadto: ocenił opłacalność gospodarki folwarczno- pańszczyźnianej, scharakteryzował politykę ekonomiczną szlachty polskiej, jej skutki dla państwa i społeczeństwa. Sformułował własne wnioski i oceny, w których znalazło się odwołanie do literatury historycznej.	**19 – 24**
Kompozycja	Spójna, logiczna wypowiedź, zachowanie ciągłości i logiki wywodu oraz spójnych przejść między kolejnymi częściami pracy.	**1**
	Właściwa struktura i proporcje między poszczególnymi częściami pracy, przemyślana konstrukcja z zakończeniem uwzględniającym wnioski.	**1**
Estetyka	Układ graficzny i czytelność pisma.	**1**
Język	Poprawność gramatyczna (fleksja, składnia), ortograficzna i interpunkcyjna.	**2**
Styl	Jednorodność stylistyczna.	**1**

<u>Uwaga</u>: punkty za kompozycje, estetykę, język i styl dodajemy wówczas, gdy praca zostanie zaliczona, co najmniej do poziomu I.

Temat II

Przedstaw politykę bałtycką władców polskich w II połowie XVI wieku.

Kryterium ogólne	Kryterium szczegółowe	Punkty
Treść	**Poziom I** Zdający ogólnikowo opisał przebieg wojen toczonych w basenie Morza Bałtyckiego w II połowie XVI w.	**1 – 6**
	Poziom II jak wyżej a ponadto: Zdający zdefiniował pojęcie dominium Maris Baltici, przedstawił politykę bałtycką Zygmunta Augusta i Stefana Batorego.	**7 – 12**
	Poziom III jak wyżej a ponadto: Zdający scharakteryzował międzynarodowe uwarunkowania walki o dominium Maris Baltici, przedstawił przyczyny, przebieg i skutki pierwszej wojny północnej, wojny polsko-moskiewskiej za Stefana Batorego oraz ich wpływ na pozycję Rzeczpospolitej.	**13 – 18**
	Poziom IV jak wyżej a ponadto: Zdający samodzielnie, w syntetycznej formie przedstawił początki walki o dominium Maris Baltici w II połowie XVI w., opisał procesy zachodzące w danym okresie, dokonał ich oceny, podał własne wnioski.	**19 – 24**
Kompozycja	Spójna, logiczna wypowiedź, zachowanie ciągłości i logiki wywodu oraz spójnych przejść między kolejnymi częściami pracy.	**1**
	Właściwa struktura i proporcje między poszczególnymi częściami pracy, przemyślana konstrukcja z zakończeniem uwzględniającym wnioski.	**1**
Estetyka	Układ graficzny i czytelność pisma.	**1**
Język	Poprawność gramatyczna (fleksja, składnia), ortograficzna i interpunkcyjna.	**2**
Styl	Jednorodność stylistyczna.	**1**

<u>Uwaga</u>: punkty za kompozycje, estetykę, język i styl dodajemy wówczas, gdy praca zostanie zaliczona, co najmniej do poziomu I.

Temat III

Scharakteryzuj filozofię i myśl społeczno-polityczną epoki Oświecenia.

Kryterium ogólne	Kryterium szczegółowe	Punkty
Treść	**Poziom I** Zdający poprawnie określił ramy chronologiczne tematu, przedstawił kierunki filozoficzne epoki, podjął próbę opisania poglądów wybitnych filozofów i myśli społeczno-politycznej.	**1 – 6**
	Poziom II jak wyżej a ponadto: Zdający scharakteryzował poglądy przedstawicieli Oświecenia na temat stosunków feudalnych, zasad funkcjonowania nowoczesnego państwa, zmian społeczno-politycznych, praw człowieka.	**7 – 12**
	Poziom III jak wyżej a ponadto: Zdający szczegółowo przedstawił poglądy filozoficzne i ideologię Oświecenia, ukazał ich wpływ na wydarzenia polityczne.	**13 – 18**
	Poziom IV jak wyżej a ponadto: Zdający w sposób syntetyczny posługując się właściwą terminologią przedstawił filozofię i poglądy społeczno-polityczne dostrzegając w nich wartości uniwersalne, ocenił stopień ich realizacji, wyciągnął wnioski.	**19 – 24**
Kompozycja	Spójna, logiczna wypowiedź, zachowanie ciągłości i logiki wywodu oraz spójnych przejść między kolejnymi częściami pracy.	**1**
	Właściwa struktura i proporcje między poszczególnymi częściami pracy, przemyślana konstrukcja z zakończeniem uwzględniającym wnioski.	**1**
Estetyka	Układ graficzny i czytelność pisma.	**1**
Język	Poprawność gramatyczna (fleksja, składnia), ortograficzna i interpunkcyjna.	**2**
Styl	Jednorodność stylistyczna.	**1**

<u>Uwaga</u>: punkty za kompozycje, estetykę, język i styl dodajemy wówczas, gdy praca zostanie zaliczona, co najmniej do poziomu I.

MODEL ODPOWIEDZI I SCHEMAT OCENIANIA

Zadanie 40.

TEMAT I
Ustosunkuj się do słów Aleksandra Świętochowskiego, że po roku 1863 „los zamknął nasze życzenia i nadzieje w pracy cywilizacyjnej”.
(*Wskazania polityczne*, 1882)

Kryterium ogólne	Kryterium szczegółowe	Punkty
Treść	**Poziom I** Zdający ustosunkował się do słów Świętochowskiego, które potraktował jako tezę pracy (potwierdził lub zaprzeczył). Argumentację sprowadził do wyliczania faktów i haseł (pracy u podstaw, pracy organicznej, pozytywizmu).	**1-6**
	Poziom II Zdający ustosunkował się do tezy, wykazując się przy tym umiejętnością odróżnienia opinii od faktu, hierarchizacji faktów, a także ukazując przyczynę zmiany myślenia o przyszłości przez Polaków po roku 1863. Narracja ma charakter opisowy.	**7-12**
	Poziom III Zdający szczegółowo zinterpretował słowa Świętochowskiego, odnosząc się do nich krytycznie. Argumentując przywoływał różne źródła informacji historycznej Narracja ma charakter wyjaśniający.	**13-18**
	Poziom IV Zdający wskazał na różne możliwości interpretacyjne słów Świętochowskiego. Narracja ma charakter wyjaśniająco-oceniający.	**9-24**
Kompozycja	Spójna, logiczna wypowiedź, zachowanie ciągłości i logiki wywodu oraz spójnych przejść między kolejnymi częściami pracy.	**1**
	Właściwa struktura i proporcje między poszczególnymi częściami pracy, przemyślana konstrukcja z zakończeniem uwzględniającym wnioski.	**1**
Estetyka	Praca czytelna z zachowaniem właściwego układu graficznego	**1**
Język	Poprawny gramatycznie, ortograficznie i interpunkcyjnie	**2**
Styl	Jasny i jednorodny	**1**

<u>Uwaga</u>: punkty za kompozycje, estetykę, język i styl dodajemy wówczas, gdy praca zostanie zaliczona, co najmniej do poziomu I.

TEMAT II
Pokój za wszelką cenę?
Twoje rozważania na temat polityki appeasementu w 20-leciu międzywojennym

Kryterium ogólne	Kryterium szczegółowe	Punkty
Treść	**Poziom I** Zdający wykazał się znajomością podstawowych faktów dotyczących polityki apeasementu (czyli ustępstw) mocarstw zachodnich wobec Hitlera. Przedstawił je w sposób opisowy , skupiając się bardziej na ich wyliczaniu niż analizowaniu i wiązaniu w narracyjne całości.	**1-6**
	Poziom II Zdający nie tylko opisowo zaprezentował podstawowe fakty ukazujące politykę apeasementu, ale wykazał się przy tym umiejętnościami ich selekcji, hierarchizowania, synchronizowania i diachronizowania. Charakter pracy pozostał jednak opisowy.	**7-12**
	Poziom III Zdający potrafił sformułować kluczowe problemy dotyczące polityki apeasementu i zbudować takie odpowiedzi, które pokazywały złożoność tego problemu. Praca ma charakter narracji opisowo - wyjaśniającej.	**13-18**
	Poziom IV W pracy, która przybrała charakter małego studium analitycznego, zdający potrafił przywołać różne interpretacje apeasementu, pokazując poprzez to złożoność tego problemu. Zdający wykazał się erudycją i samodzielnością w formułowaniu oceny polityki apeasementu.	**19-24**
Kompozycja	Spójna, logiczna wypowiedź, zachowanie ciągłości i logiki wywodu oraz spójnych przejść między kolejnymi częściami pracy.	**1**
	Właściwa struktura i proporcje między poszczególnymi częściami pracy, przemyślana konstrukcja z zakończeniem uwzględniającym wnioski.	**1**
Estetyka	Praca czytelna z zachowaniem właściwego układu graficznego	**1**
Język	Poprawny gramatycznie, ortograficznie i interpunkcyjnie	**2**
Styl	Jasny i jednorodny	**1**

<u>Uwaga</u>: punkty za kompozycje, estetykę, język i styl dodajemy wówczas, gdy praca zostanie zaliczona, co najmniej do poziomu I.

TEMAT III
Dokonaj bilansu przemian społeczno-ekonomicznych w Polsce w latach 1944-1956 oraz oceń ich skutki.

Kryterium ogólne	Kryterium szczegółowe	Punkty
Treść	**Poziom I** Zdający wykazał się ogólną znajomością podstawowych faktów związanych z przemianami społeczno – ekonomicznymi zachodzącymi w Polsce w latach 1944-1956 (reforma rolna, nacjonalizacja podstawowych gałęzi przemysłu, plan 3-letni, plan 6-letni, budowa społeczeństwa „bezklasowego"). Praca ma charakter faktograficzny.	**1-6**
	Poziom II Zdający wykazał się znajomością podstawowych faktów wymienionych wyżej, a ponadto: - dokonał hierarchizacji faktów - powiązał fakty w narracyjne całości - ukazał diachroniczne związki między faktami.	**7-12**
	Poziom III Zdający samodzielnie sformułował podstawowe problemy dotyczące przemian społeczno-ekonomicznych w Polsce w latach 1944-1956. Praca ma charakter narracji wyjaśniającej i oceniającej dynamikę tych zmian.	**13-18**
	Poziom IV Zdający nie tylko dokonał pogłębionego bilansu przemian społeczno-ekonomicznych w Polsce w latach 1944-1956, wykazując się przy tym erudycją, ale potrafił temat osadzić w kontekście politycznym i ideologicznym epoki. Narracja ma charakter analityczny.	**19-24**
Kompozycja	Spójna, logiczna wypowiedź, zachowanie ciągłości i logiki wywodu oraz spójnych przejść między kolejnymi częściami pracy.	**1**
	Właściwa struktura i proporcje między poszczególnymi częściami pracy, przemyślana konstrukcja z zakończeniem uwzględniającym wnioski.	**1**
Estetyka	Praca czytelna z zachowaniem właściwego układu graficznego	**1**
Język	Poprawny gramatycznie, ortograficznie i interpunkcyjnie	**2**
Styl	Jasny i jednorodny	**1**

<u>Uwaga</u>: punkty za kompozycje, estetykę, język i styl dodajemy wówczas, gdy praca zostanie zaliczona, co najmniej do poziomu I.